

חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 •

פרק א': הגדרות

1. בחוק זה –

- “בית מלון” – לרבות פנסיון, בית מרגוע, בית אירוח או כיוצא באלה שבו מלינים בדרך כלל בתמורה; לפחות חמישה אנשים;
- “בית משפט מחוזי” – בית המשפט המוזוי שבתחום שיפוטו נמצא מקום עסקו העיקרי של המערער או משרדו הרשום;
- “המנהל” – מנהל המכס והבלו;
- “המס” – מס ערך מוסף, מס שכו' או מס שכר וריווח;
- “חייב במס” – עוסק, מלכ"ר, או מוסד כספי;
- “חשבונית” – חשבונית עסקה או חשבונית מס;
- “חשבונית מס” – חשבונית שהוצאה על פי סעיף 47;
- “חשבונית עסקה” – חשבונית שחובה להוציאה לפי סעיף 45;
- “טובין” – לרבות –

- (1) עצים, שתילים, פרחים, יכול וכיוצא באלה הנמכרים בנפרד מהקרקע;
- (2) זכות, טובת הנאה ונכסים בלתי מוחשיים אחרים ובין השאר – ידע, למעט זכות במקרקעין או בתאגיד, ולמעט ניירות ערך ומסמכים סחירים וזכויות בהם;

“מבטח” – מבטח כמשמעותו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א-1951, למעט קופת גמל הפטורה ממס הכנסה על פי סעיף 9 (2) לפקודת מס הכנסה²;

– “מוסד כספי” –

- (1) חברה או אגודה שיתופית העוטקת בקבלת כספים בחשבון עובר ושנ' על מנת לשלם מהם לפי דרישה על-ידי שיק;
- (2) חברה המשתמשת כדין במלה “בנק” כחלק משמה למעט חברה ששמה מאזכר חברה או אגודה שיתופית שפסקה (1) חלה עליה;
- (3) מוסד כספי כמשמעותו בחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954, אשר הוראות הנזילות מכוח החוק האמור חלות עליו;
- (4) מבטח;
- (5) סוג בני אדם ששר האוצר קבע;

– “מוסד ללא כוונת ריווח” או “מלכ"ר” –

- (1) המדינה, רשות מקומית או איגוד ערים;
- (2) חברה-בני-אדם, מואגד או לא מואגד, שאין עיסוקו לשם קבלת רווחים ושאינו מוסד כספי;

¹ נתקבל בכנסת ביום כ"ה בטבת תשל"ו (29 בדצמבר 1975); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמה בה"ח 1178, תשל"ו עמ' 239.

¹ ס"ח תשי"א, עמ' 221.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

³ ס"ח תשי"ד, עמ' 102.

(3) תאגיד שהוקם מכוח דין ואינו רשום כחברה, כאגודה שיתופית או כשותפות;

(4) קופת גמל הפטורה ממס הכנסה על פי סעיף 9 (2) לפקודת מס הכנסה;

"מחזור עסקאות של עוסק" – סך כל המחיר, כמשמעותו בסעיף 7, של העסקאות בשנת המס שחלפה, ואם הסכום אינו ידוע, או שעסק רק בחלק מאותה שנה – הסכום העשוי להתקבל בשנת המס השוטפת, כשהוא מחושב לפי הנחיות שקבע שר האוצר; לענין זה, עסקאות – למעט מכירת נכס המשמש לעוסק בעסקיו אך אין מכירתו מעיסוק העוסק;

"מכר", לענין נכס – לרבות השכרתו, מקחו אגב שכירות, הקניית רשות לשימוש בו בתמורה, רה, הקניית זכות בו, שימוש בו לצורך עצמי, ולרבות הפקעתו, חילוטו או החרמתו, בתמורה, וכן נתינתו במתנה לרבות מתנה לעובד, ולענין מקרקעין – גם לרבות פעולה באיגוד מקרקעין כמשמעותה בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963;

"מס השומות" – מס הערך המוסף שהוטל על מכירת נכסים לעוסק, על יבוא נכסים בידי עוסק או על מתן שירותים לעוסק, הכל לצרכי עסקו או לשימוש בעסקו;

"מקרקעין" – לרבות זכות באיגוד מקרקעין כמשמעותה בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג-1963;

"נכס" – טובין או מקרקעין;

"עוסק" – מי שמוכר נכס או נותן שירות במהלך עסקיו או מי שמוכר נכס או נותן שירות באקראי כשהמכירה או השירות בעלי אופי מסחרי, ובלבד שאינו מלכ"ר או מוסד כספי;

"עוסק זעיר" – עוסק שבעסקיו לא יותר משני מועסקים ושמחזור העסקאות שלו בכל עסקיו אינו עולה על 350,000 לירות או סכום גבוה יותר שקבע שר האוצר, למעט מי שרשום כעוסק מורשה מכוח סעיפים 57 או 58, ולמעט מי שנמנה עם סוג עוסקים שלגביהם קבע שר האוצר, שירשמו כעוסקים מורשים; לענין זה –

(1) בעלים, שותפים ובני משפחותיהם העובדים בעצמם בעסק ייראו כמועסקים;

(2) חניך או העובד לא יותר מארבע שעות ביום – ייראה כחצי מועסק;

(3) מי שעבד בעסק בחלק משנת המס – ייראה כמועסק חלקית כיחס תקופת עבודתו לשנה שלמה.

"עוסק מורשה" – עוסק שנרשם על פי סעיף 52 ואינו עוסק זעיר;

"עסקה" – מכירת נכס או מתן שירות בידי עוסק במהלך עסקיו, לרבות מכירת נכס המשמש לעוסק בעסקיו אך אין מכירתו מעיסוק העוסק, וכן מכירת נכס או מתן שירות באקראי כשהמכירה או השירות בעלי אופי מסחרי;

"עסק" – לרבות מקצוע ומשלח-יד;

"קונה" – לרבות מקבל שירות;

4 סי"ח תשכ"ג, עמ' 156.

“ריווח” – הכנסה חייבת, כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, לפני קיזוז הפסדים משנות המס הקודמות לשנת המס שבה נתקבלה ההכנסה, ולפני ניכוי המס על שכר על פי סעיף 4(ב), למצט הכנסה מדיבידנד שנתקבל ממוסד כספי אך לרבות הכנסה מריבית או מדיבידנד שלגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין;

“שימוש לצורך עצמי” –

(1) שימוש בנכס מנכסי עסק שלא לצרכי העסק, בידי אדם שיש לו חלק בבעלות על העסק או בהנהלתו או שהוא מועסק בו;

(2) שימוש לצרכי עסק בנכסי העסק מסוג ששר האוצר קבע ובתנאים שקבע;

“שירות” – כל עשיה בתמורה למען הזולת שאיננה מכר, ובחבר-בני-אדם – גם עשיה כאמור למען חבריו אף ללא תמורה או בתמורת דמי חבר; עבודת עובד איננה בגדר שירות למעבידו;

“שכר” – הכנסת עבודה כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, לרבות קצבה המשתלמת מאת מעביד למי שהיה עובדו;

“שנת מס” – כמשמעותה בפקודת מס הכנסה.

פרק ב': הטלת המס ושיעורו

2. על עסקה בישראל ועל יבוא טובין יוטל מס ערך מוסף בשיעור אחד ממחיר העסקה או הטובין, כפי שקבע שר האוצר בצו לאחר התייעצות עם ועדת הכספים של הכנסת.

הטלת מס ערך מוסף ושיעורו

3. הוראות חוקי מס מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט–1949⁵, יחולו על צווים לפי סעיף 2, כאילו היו צווים לפי סעיף 1 לחוק האמור, בשינויים המחוייבים לפי הענין ובשר-נויים אלה: במקום “חודשיים” קרי “שבועיים” והזמן שבין כגסי הכנסת יבוא במגין.

תחולת חוקי מס מכס ובלו (שינוי תעריף)

4. (א) על פעילות בישראל של מוסד ללא כוונת ריווח יוטל מס שכר באחוזים מהשכר עשילב, כפי שקבע שר האוצר בצו באישור הכנסת.

הטלת מס על מלכירים ומוסדות כספיים ושיעורו

(ב) על פעילות בישראל של מוסד כספי יוטל מס שכר וריווח באחוזים מהשכר ששילם והריווח שהפיק, כפי שקבע שר האוצר באישור הכנסת; הפסד שהיה למוסד כספי בשנת מס ניתן לקיזוז כנגד השכר ששילם לאותה שנת מס.

5. שר האוצר רשאי לקבוע סוגים של דברי אמנות ושל נכסים משומשים שהמס עליהם, כשהם נמכרים בידי מי שעסקו מכירת נכסים כאלה, יהיה לא ממחירם המלא אלא מההפרש שבין מחירם בעת המכירה לבין מחירם בעת הרכישה.

מס ערך מוסף על דברי אמנות ונכסים משומשים

6. הוטל מס על עסקה או הועלה שיעור המס עליה לאחר שהוסכם על העסקה רשאי העוסק לדרוש מהקונה שישלם לו את סכום המס או את סכום המס הנוסף שנתחייב בו העוסק, זולת אם נקבע אחרת בהסכם או בכל דין הדן בפיקוח על המחירים.

גביית המס מהקונה

⁵ ס"ח תש"ט, עמ' 154.

פרק ג': המחיר

בעסקה

7. מחירה של עסקה הוא התמורה שהוסכם עליה, לרבות –

(1) כל מס, היטל, אגרה או תשלום חובה אחר המוטלים על העסקה שלא על פי חוק זה, זולת אם הוטלו בדין על הקונה אך למעט מס על רווחי הון על פי פקודת מס הכנסה ומס על פי חוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג–1963;

(2) כל הוצאה אחרת בביצוע העסקה שעל פי הסכם המכר על הקונה להחזירה למוכר לרבות עמלה או ריבית בשל תשלום לשיעורין ולרבות מחירן של אריוות.

במכר ושירות יחד

8. בעסקה הכוללת נכס ושירות, יהיה מחיר כולם יחד מזויר העסקה.

בעסקאות שסעיף 19 חל עליהן

9. (א) מחירה של עסקה כאמור בסעיף 19 (א) הוא העמלה או התמורה האחרת שקיבל גותן השירות ממי שסיפק לו את הנמכר.

(ב) מחירה של עסקה כאמור בסעיף 19 (ב) הוא ההפרש שבין המחיר שבו נקנה הנכס לבין המחיר שבו נמכר.

במקרים מיוחדים

10. עסקו שמחירה מושפע מיחסים מיוחדים בין הצדדים, או שלא נקבע לה מחיר, או שתמורתה כולה או מקצתה איננה בכסף, יהא מחירה המחיר שהיה משתלם בעדה בתנאים רגילים; לא ניתן לקבוע את המחיר בדרך זו, יהא מחירה עלות הנכס או השירות בתוספת הריווח המקובל באותו ענף.

טובין ביבוא

11. (א) מזוירם של טובין ביבוא הוא ערכם כאמור בסעיף 130 לפקודת המכס⁶ במועד תשלום המס. בתוספת המכס וכל מס או היטל אחר החלים על היבוא.

(ב) טובין שיוצאו מישראל ובהיותם מחוץ לישראל תוקנו, חודשו או שופרו, והוחזרו לישראל, מחירים ביבוא הוא ערכו של התיקון, החידוש או השיפור בתוספת התשלומים כאמור בסעיף קטן (א).

דין תרומה, תמיכה וכדומה

12. (א) תרומה, תמיכה או סיוע אחר (להלן – תקבולים) שקיבל עוסק ייחשבו כחלק ממזויר עסקאותיו; הוראה זו לא תחול על סוגי תקבולים או סוגי עוסקים שקבע שר האוצר.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע דינם של התקבולים לענין חשבונות, גיכויים, רישום בספרי החשבונות של העוסק וכיוצא באלה.

כללים לחישוב המחיר

13. שר האוצר רשאי לקבוע כללים לענין –

(1) חישוב המחיר על פי סעיף 10;

(2) חישוב מחירן של אריוות;

(3) הנסיבות והתנאים שבהם יראו סכום הניתן כפקדון או כערובה, כחלק ממחיר העסקה שבה ניתנו.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

פרק ד' : מקום העסקה

14. יראו נכס כנמכר בישראל אם הנכס היה בישראל כעת מסירתו לקונה, או אם יוצא מישראל, ובנכס בלתי מוחשי – אם המוכר הוא תושב ישראל.
15. יראו שירות כניתן בישראל אם ניתן כולו או מרביתו בישראל או נתן אותו מי שמקום עסקו העיקרי בישראל והשירות הוא מן הסוג שהוא עוסק בניתנו, ויראו פעילות כמנהלת בישראל אם התנהלה כולה או מרביתה בישראל או ניהל אותה מי שמקום פעילותו העיקרי הוא בישראל והיא בתחום הפעילות שהוא מנהל; אך רשאי שר האוצר לקבוע, דרך כלל או לשירות או לפעילות מסויימים, שרק החלק מהם שניתן או התנהל בישראל ייחשב כאילו ניתן או התנהל בה.

במכר

במתן שירות או פעילות

פרק ה' : החייב בתשלום המס

16. אלה חייבים בתשלום המס:
- (1) במכר – המוכר;
 - (2) בשירות – נותן השירות;
 - (3) ביבוא – בעל הטובין כמשמעותו בפקודת המכס;
 - (4) בפעילות מל"כר או מוסד כספי – המלכ"ר או המוסד.
17. (א) עוסק המוכר נכס או נותן שירות לקונה באמצעות שלוח, הפועל בשמו של העוסק, רואים את העוסק כמוכר או כנותן השירות לקונה, ואת השלוח – כנותן שירות לעוסק.
- (ב) עוסק המוכר בשם עצמו נכס של פלוני, שנתקשר עמו לשם כך, רואים את העוסק כמוכר הנכס לקונה ואת פלוני כמוכר הנכס לעוסק.
18. עוסק שהוא מוציא לפועל, מפרק, כונס נכסים, אפטרופוס, מנהל עזבון או כיוצא באלה, המוכר בתוקף תפקידו נכסיו של אחר, יראו כמוכר את בעל הנכסים שנמכרו, ואילו את המוכר בפועל יראו כנותן שירות למי שנכסיו נמכרו.
19. (א) עוסק שעסקו מכירת בולי דואר, אסימוני טלפון, בולי הכנסה, טפסים מבוטלים, אסימונים, שטרות, ניירות ערך וכיוצא באלה במחיר הנקוב בהם, יראוהו כנותן שירות למי שסיפק לו אותם למכירה.
- (ב) עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך, לרבות המוגנקים בידי הממשלה או על פי חוק מיוחד, או שעסקו במכירת מטבע חוץ, יראוהו כנותן שירות של תיווך בין מי שמכר לו אותם לבין מי שקנה אותם ממנו.
20. מי שאינו חייב בתשלום המס רשאי, בהסכמת המנהל ובתנאים שקבע, לקבל על עצמו את התשלום, ומיום ההסכמה דינו כדין החייב בתשלום.
21. שר האוצר רשאי לקבוע סוגי עסקאות שבהם יהיה הקונה חייב בתשלום המס, וכן רשאי הוא לקבוע כי חובות אחרות אשר לפי הוראות חוק זה והתקנות על פיו חלות על סוגים של חייבי מס יחולו על הקונה; אולם אין בקביעה כאמור כדי לפטור את המוכר או נותן השירות מחובותיו, לפי חוק זה או התקנות על פיו, אלא מחובת התשלום והדיווח התקופתי.

החייב בתשלום המס

שלוח וסוכן

מוציא לפועל, מפרק, כונס וכיוצא ב

מוכר בולים, אסימונים, שטרות, ניירות ערך וכיוצא ב

רשות לשלם מס במקום החייב בו

חייב הקונה בתשלום המס

פרק ו': מועד החיוב במס

22. במכר טובין חל החיוב במס עם מסירתם לקונה; נמסרו הטובין חלקים חלקים – חל החיוב על כל חלק שנמסר. לענין זה – "מסירה" כמשמעותה בסעיף 8 לחוק המכר, תשכ"ח-1968.⁷
23. נמסר נכס מפלוני לאלמוני על מנת שימכרו, והוסכם בכתב שלא ישולמו יותר מעשרה אחוזים מהתמורה או אחוז גבוה יותר שקבע שר האוצר לסוגי עוסקים או עסקאות, לפני שאלמוני ימכור את הנכס ושלא ימכרו רשאי הוא להחזירו, יחול החיוב במס על המכר מפלוני לאלמוני, בשעה שבה מכר אלמוני את הנכס; הוא הדין במכירה כאמור שההסכם לגביה נערך בעל-פה, אם הוכח להנחת דעתו של המנהל שלפי הנוהג המסחרי הוא מסוג מכירות הנעשות בחגאים האמורים ללא הסכם בכתב.
24. בשירות חל החיוב במס עם נתינתו; ניתן השירות חלקים חלקים, חל החיוב על כל חלק שניתן, ובשירות שנתיתו מתמשכת ושלא ניתן להפריד בין חלקיו – עם גמר נתינתו.
25. בשימוש לצורך עצמי חל החיוב במס עם גטילת הטובין לשימוש כאמור.
26. ביבוא טובין חל החיוב במס עם פדייתם מפיקוח רשות המכס.
27. בהפקעה, חילוט או חרמה חל החיוב במס עם תשלום הפיצוי או התמורה.
28. (א) בעסקת מקרקעין חל החיוב במס עם העמדת המקרקעין לרשות הקונה או לשימוש, או עם רישום המקרקעין על שמו של הקונה בפנקס המתנהל על פי דין. לפי הנוקדם.
- (ב) בעבודות בניה חל החיוב במס עם השלמת העבודה או העמדת המקרקעין שבהם נעשתה העבודה לרשות הקונה או לשימוש, לפי הנוקדם; הועמד חלק מהמקרקעין לרשות הקונה, חל החיוב לגבי אותו חלק מאותה שעה.
- (ג) בסעיף זה, "עבודות בניה" – לרבות עבודות חפירה, הריסה, ביוב וניקוז, הנחת צינורות, סלילת כבישים ודרכים, הכשרת קרקע וכיוצא באלה.
29. על אף האמור בפרק זה –
- (1) בשירות שנתיתו מתמשכת ולא ניתן להפריד בין חלקיו, בעסקה שסעיף 28 חל עליה ובסוג עסקאות אחרות שקבע שר האוצר – אם שילמו סכומים כל שהם על חשבון התמורה לפני מועד החיוב על פי פרק זה, יחול החיוב לגבי כל סכום ששולם כאמור, בעת תשלומו;
- (2) רשאי שר האוצר לקבוע סוגים של עסקאות, לרבות עסקאות כאמור בפסקה (1), שבהם יחול החיוב במס עם קבלת התמורה ועל הסכום שנתקבל.

⁷ ס"ח תשכ"ח, עמ' 98.

פרק ז': שיעור אדם ופטורים

מס בשיעור אדם 30. (א) אלה עסקאות שהמס עליהן יהיה בשיעור אדם:

(1) מכירת טובין – למעט טובין כאמור בסעיף 33 – לאדם שבחוף לארץ אם הותר לגביהם רשימון יצוא או מסמך אחר שאישר לענין זה המנהל, מכירת נכס בלתי מוחשי לאדם שבחוף לארץ או מתן שירות לאדם כאמור; לענין זה, "מכירה לאדם שבחוף לארץ" – לרבות מכירת טובין על מנת שיועברו למחסן רשוי כמשמעותו בפקודת המכס, שאישר לענין זה המנהל, ולרבות מכירת טובין שבמחסן כאמור, למי שיוצא מישראל;

(2) מתן שירות בחוף לארץ בידי עוסק שמקום עיסוקו העיקרי הוא בישראל; (3) לינה ואירוח של תייר בבית מלון; השכרת רכב מגועי פרטי לתייר לנהיגה עצמית כשיש עליו התר המפקח על התעבורה לשמש להשכרה לנהיגה עצמית; הסעת תייר ברכב מגועי פרטי או באוטובוס, הנועדים להסעת נוסעים לטיור וטיול; הולכת תייר בכלי טיס ממקום בישראל למקום אחר בישראל; בפסקה זו, "תייר" – תייר תושב חוץ;

(4) מכירת טובין למי שזכאי בשל כניסתו לישראל לרכשם בפטור מלא ממס קניה;

(5) עסקה שהוטל עליה מס נסיעות חוץ או שהופטרה ממנו;

(6) הובלת מטענים בדרך האויר או הים מישראל ואליה;

(7) מכירתם, השכרתם או החכרתם של כלי שיט או כלי טיס המשמשים להולכת נוסעים או הובלת מטענים והם מן הסוג הפטור ממכס בעת יבואם;

(8) מכירת פירות וירקות מסוגים שקבע שר האוצר, שלא נעשה בהם כל עיבוד; לענין זה לא יראו כעיבוד ניקוי, בירור, אריזה, הבחלה, ההסנה וקירור.

(ב) מי שחל עליו מס בשיעור אדם, דינו לענין חוק זה והתקנות על פיו כדין חייב בנוס.

פטור לעסקאות מסוימות 31. אלה עסקאות הפטורות ממס:

(1) השכרה למגורים לתקופה שאינה עולה על 10 שנים, למעט השכרה לשם אירוח בבית מלון;

(2) השכרת מקרקעין או מסירתם בדמי מפתח כאמור בחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], תשל"ב-1972⁸;

(3) עסקאות של עוסק זעיר שמחזור העסקאות שלו הוא פחות מ-20,000 לירות או מסכום גבוה יותר שקבע שר האוצר;

(4) מכירת נכס הנמנה עם סוג נכסים שעל פי סעיף 44 אין לנכרות את מס התשומות בהם, ובלבד שאם נקבע שניתן לנכרות חלק ממס התשומות – ישולם חלק יחסי מהמס כיחס החלק שמותר לנכרותו לכלל מס התשומות.

פטור ביבוא 32. אלה טובין שיבואם פטור ממס:

(1) טובין שייבא אדם הפטור ממלוא המס החל עליהם בשל כניסתו לישראל;

(2) טובין שיוצאו מישראל והוחזרו אליה ובהיותם בחוף לארץ לא נעשה בהם תיקון, חידוש או שיפור;

⁸ ס"ח תשל"ב, עמ' 176.

(3) חבילות שי שיבואן פטור ממלוא המכס;

(4) יצירות אמנות מקוריות שיבואן פטור ממכס.

פטור לאבנים
יקרות

33. יבואם ויצואם של יהלומים ואבנים יקרות שאינם משובצים והם מן הסוג הפטור ממכס, וכל עסקה בהם עם עוסק שעסקו אשר במהלכו נעשית העסקה הוא אך ורק בהם – פטורים ממש.

סמכות לפטור
או להחיל
שיעור אפס

34. (א) אלה טובין ששר האוצר רשאי לפטור יבואם ממש, כולו או מקצתו:

- (1) טובין שיש לפטרם ממסים עקיפים או ממקצתם על פי אמנה בין-לאומית שישראל צד לה;
- (2) טובין שיבואו שלא לצמיתות;
- (3) טובין שיבואם פטור ממלוא המכס.

(ב) שר האוצר רשאי לפטור יבואם של טובין בידי בני-אדם המפורטים בתוספת לחוק המכס, הבלו ומס הקניה (ביטול פטור מיוחד), תשי"ז–1957⁹, או מכירת טובין או מתן שירותים לבני אדם כאמור, וכן רשאי הוא להחיל על עסקאות כאמור שיעור אפס.

פטור למלכ"רים
מסוימים

35. מלכ"ר יסך כל השכר השנתי שהוא משלם לעובדיו אינו עולה על 48,000 לירות או סכום גבוה יותר שקבע שר האוצר – פטור ממש.

סמכות להתנות
פטור ושיעור אפס

36. שר האוצר רשאי להתנות כל פטור והחלת שיעור אפס כתנאים שיראה.

אי תחולת פטור
מכוח דין אחר

37. הוראות כל דין הפוטר ממש עקיף לא יהולו על המס לפי חוק זה, אלא אם הכנסת קבעה אחרת בדרך החלטה.

פרק ח' : ניכוי מס תשומות

ניכוי המס ששולם
על תשומות

38. עוסק זכאי לנכות מהמס שהוא חייב בו את מס התשומות הכלול בחשבונית מס שהוצאה לו כדין או ברשימוני יבוא או במסמך אחר שאישר לענין זה המנהל, ובלבד שרשימוני היבוא או המסמך האחר נושא את שמו של העוסק הבעל הטובין.

החור

39. היה מס התשומות בתקופת דו"ח פלונית כאמור בסעיף 67 עודף על מס הערך המוסף שהעוסק חייב בו על עסקאותיו באותה תקופה, יוחזר לו העודף תוך חודש לאחר קבלת הדו"ח.

מס התשומות
שלפני הרישום

40. מס התשומות הכלול בזושבוניות מס או ברשימוני יבוא שהוצאו לעוסק לפני שנרשם על פי סעיף 52, לא יהא ניתן לניכוי.

התשומות ששימשו
לעסקה פטורה

41. אין לנכות מס על תשומות ששימשו בעסקה הפטורה ממש.

⁹ ס"ח תשי"ז, עמ' 141.

42. שר האוצר רשאי לקבוע שיעור מקסימלי של מס תשומות שעוסק זעיר זכאי לנכותו בתקופת דו"ח עלונית, ורשאי הוא לקבוע שיעורים שונים לסוגים שונים של עוסקים זעירים; יתרת מס התשומות שלא נוכחה ניתן לנכות בתקופת דו"ח שלאחריה ובלבד שבשום תקופה לא יעלה הניכוי על השיעור שנקבע.

הגבלה לגבי
ניכויים של
עוסק זעיר

43. בוטלה עסקה או שונו תנאיה באופן המקטין את המס לאחר שהקונה ניכה את המס עליה כמס תשומות, יפחית הקונה בסכום ההפרש את מס התשומות שבדו"ח התקופתי שלאחר מכן או ישלם את ההפרש כפי שקבע שר האוצר.

הפחתה מחמת
ביטול או שינוי

44. שר האוצר רשאי לקבוע, דרך כלל או לסוג מסויים של עוסקים או עסקאות, הוראות בדבר –

חקנות לענין ניכוי
מס תשומות

- (1) נכסים ושירותים אשר מס התשומות ששולם על עסקאות בהם או על יבואם לא יהא ניתן לניכוי, או שהזכות לנכותם תוגבל כפי שקבע;
- (2) כללים לניכוי מס התשומות כשהנכסים או השירותים שבשל יבואם או העסקה בהם שולם המס שימשו גם בעסקאות שהמס עליהן מותר בניכוי וגם בעסקאות שהמס עליהן לא ניתן לניכוי;
- (3) הדרך שבה תוחזר יתרת מס התשומות העודפת על מס הערך המוסף, לרבות זקיפתה לזכות חשבונו של העוסק;
- (4) ניכוי מס ששולם באזור כמשמעותו בתקנות שעת חירום (השטחים המוחזקים על ידי צבא הגנה לישראל – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), תשכ"ז–1967¹⁰, ששר האוצר קבע כי ניתן לנכותו כאילו היה מס תשומות.

פרק ט': חשבוניות

45. עוסק חייב להוציא לקונה חשבונית עסקה על כל עסקה או חלק מעסקה גם אם הם פטורים ממס.

חובה להוציא
חשבונית עסקה

46. (א) חשבונית תוצא תוך ארבעה עשר יום ממועד החיוב במס, אולם במקרים שבהם חל סעיף 29 תוצא החשבונית לגבי הסכום ששולם כאמור באותו סעיף לא יאוחר משבעה ימים ממועד קבלתו.

מועד הוצאת
חשבונית

(ב) היתה העסקה פטורה ממס, תוצא חשבונית במועד שבו היה צריך להוציא לפי סעיף קטן (א) אילו היחה חייבת במס.

47. (א) עוסק מורשה רשאי להוציא לגבי עסקה וזיבת במס חשבונית מס במקום חשבונית עסקה, וחייב הוא לעשות כן לפי דרישת הקונה.

זכות להוציא
חשבונית מס

(ב) חשבונית מס תכלול פרטים שקבע שר האוצר, ובלבד שיפורט בה המס בנפרד; אך רשאי הנתנה להחיר, דרך כלל או לסוגים של עוסקים או עסקאות, ציון המלים "כולל מס" בניקום פירוט המס בנפרד.

(ג) היתה חשבונית המס נוגעת גם לעסקאות החייבות במס וגם לעסקאות הפטורות ממס, או נוגעת לעסקאות החייבות במס ולעסקאות החייבות בשיעור אפס, יצוינו בחשבונית פרטי החשבון לגבי כל סוג בנפרד.

¹⁰ ס"ח השכ"ח, עמ' 20.

48. הוצאה חשבונית שנרשמו בה ביתר או בחסר מחיר העסקה, או החלק ממנו המגיע אותה שעה, או מס הערך המוסף, יחולו הוראות אלה:

- (1) נרשמו ביתר – ישולם המס על-פי המחיר הרשום או המס הרשום, הכל לפי הגבוה, כל עוד לא תוקנה החשבונית בדרך שקבע שר האוצר;
- (2) נרשמו בחסר – יוציא העוסק חשבונית משלימה.

49. הוצאה חשבונית לגבי עסקה החייבת במס והעסקה או מקצתה לא יצאה לפועל או נתבטלה או חלה טעות בחשבונית – ישולם המס לפי החשבונית כל עוד לא בוטלה או תוקנה כפי שקבע שר האוצר.

50. (א) אדם שאינו רשאי לפי סעיף 47 להוציא חשבונית מס, והוציא חשבונית מס או הוציא מסמך הנחזה כחשבונית מס אף אם חסרים בו פרטים הנדרשים לענין חשבונית מס, יהיה חייב בתשלום כפל המס המצויין בחשבונית או המשתמע ממנה.

(ב) על דרישה לשלם כפל מס לפי סעיף קטן (א) ניתן לערער לפני בית המשפט המחוזי: אין בהגשת הערעור כדי לעכב את תשלום כפל המס אלא אם הורה בית המשפט אחרת.

51. שר האוצר רשאי לקבוע לסוגי עוסקים או עסקאות הוראות משלימות לביצוע פרק זה, ובין השאר –

- (1) צורת החשבונית, הפרטים שיירשמו בה ועשיית העתקים ממנה;
- (2) הוראות בדבר שמירת החשבונית והעתיקה;
- (3) פטורים לעוסקים, לסוג עוסקים או לסוג עסקאות מחובת הוצאת חשבונית, והתנאים בניהול רישומים או בהוצאת מסמכים במקום חשבונית.

פרק י': רישום

52. (א) עוסק, מלכ"ר ומוסד כספי חייבים ברישום, במועד ובדרך שנקבעו.

(ב) אדם שהוכיח, להנחת דעתו של המנהל, שהוא מקים עסק, רשאי להירשם כעוסק ומשנרשם דינו לכל דבר וענין כדין עוסק.

53. (א) עוסק, שאינו עוסק זעיר, יקבל עם רישומו לפי סעיף 52 תעודת עוסק מורשה.

(ב) מי שאינו עוסק מורשה יקבל עם רישומו אישור על רישומו ועל סיווגו.

54. מי שחייב ברישום ולא נרשם, רשאי המנהל לרשמו רישום ארעי; אין ברישום זה כדי לפטור מן החובה להירשם על פי סעיף 52.

55. אדם שיש לו כמה עסקים או שבעסקו כמה יחידות עסק, יירשם כעוסק אחד לגבי כולם, אולם רשאי הוא להירשם בנפרד לגבי כל עסק או יחידה שבעסקו; שר האוצר רשאי לקבוע תנאים לרישום כאמור.

56. עוסקים שביקשו להירשם כאחד, ירשום אותם המנהל כך, ומשנרשמו יראו אותם לענין חוק זה כשותפים; שר האוצר רשאי לקבוע תנאים לרישום עוסקים כאחד. רישום מספר עוסקים כאחד.
57. עוסק זעיר שביקש להירשם כעוסק מורשה, ירשום אותו המנהל כך ומשנרשם כאמור לא יהא רשאי לחזור להירשם כעוסק זעיר אלא לאחר שנתיים; שר האוצר רשאי לקבוע תנאים לרישום לפי סעיף זה. רישום עוסק זעיר כעוסק מורשה
58. המנהל רשאי, לפי בקשת מי שנמנה עם סוג פלוני של חייבי מס או ביזמת עצמו, לרשום אותו כנמנה עם סוג אחר, הן לכל עיסוקיו או פעילויותיו והן למקצתם, אם ראה שמהותם קרובה יותר לסוג האחר. רישום מסוג שונה
59. עוסק מורשה, שמחזור העסקאות שלו ירד ועמד שנתיים רצופות למטה מן הסכום המתייב רישום כעוסק מורשה, ירשום אותו המנהל לפי בקשתו כעוסק זעיר; הוראה זו לא תחול על מי שנבקע לגביו שיהיה עוסק מורשה אף אם מחזור העסקאות שלו נמוך מהסכום האמור. רישום עוסק מורשה כעוסק זעיר
60. (א) חייב במס שעיקר עסקיו או פעילותו מחוץ לישראל ויש לו עסקים או פעילות גם בישראל, ימנה תוך שלושים יום לאחר שהחל לעסוק או לפעול בארץ נציג שמקום מגוריו הקבוע הוא בישראל, יודיע על כך למנהל ויצרף הסכמתו של הנציג בכתב. אדם שעיקר עסקיו בחוץ לארץ
- (ב) נציג שנתמנה לפי סעיף זה דינו לענין חוק זה כדין החייב במס.
- (ג) הפסיק נציג לייצג את החייב במס, יתנו החייב במס או הנציג למנהל הודעה על כך בכתב לא יאוחר מארבעה עשר יום לאחר הפסקת הייצוג; החייב במס ימנה תוך אותה תקופה, בדרך האמורה בסעיף קטן (א), נציג חדש ויצרף להודעה את שמו של הנציג החדש וכתב הסכמתו.
- (ד) כל עוד לא הודיע הנציג למנהל שחדל לייצג, יוסיפו לחול עליו החובות על פי סעיף קטן (ב), ואם מסר הודעה מראש על הפסקת הייצוג יחולו עליו החובות כאמור עד למועד הפסקת הייצוג.
61. (א) ראה המנהל שפלוגי רשום אף על פי שאיננו נמנה עם החייבים ברישום, או שרישומו כנמנה עם סוג מסויים של חייבי רישום אינו כדין, רשאי הוא לבטל או לתקן את הרישום. רישוני ברישום או ביטולו
- (ב) רישום על פי בקשתו של פלוני לפי סעיפים 55 או 56 או רישום לפי סעיף 58 ניתן לביטול או לשינוי, אם ראה המנהל שהנסיבות מצדיקות זאת.
62. ביקש המנהל לפעול לפי סעיפים 54, 58 או 61 שלא על פי בקשת הנוגע בדבר, יתן לו הזדמנות להביא לפניו טענותיו. כתיב הודמנות להשמיע טענות
63. ביטול או שינוי על פי סעיף 61 וכן סיווג לפי סעיף 58, תקפם כעבור שלושים יום לאחר החודש שבו ניתנה ההודעה לפי סעיף 64, או במועד אחר שקבע המנהל. תחילת חוקף
64. (א) פעל המנהל על פי סעיפים 52 (ב), 54, 55, 56, 57, 58, 59 או 61, יודיע על כך לנוגע בדבר, והרואה עצמו נפגע רשאי, תוך שלושים יום לאחר שהומצאה לו ההודעה, לערער לפני בית המשפט המחוזי. ערעור על פעולות המנהל

(ב) נתבקש המנהל לפעול על פי הסעיפים הנזכרים בסעיף קטן (א) ולא השיב לבקשה תוך 90 יום, יראוהו לענין סעיף קטן (א) כאילו דחה את הבקשה.
(ג) הגשות ערעור תעכב את ביצועה של החלטת המנהל, זולת אם החליט בית המשפט אחרת.

תקנות בדבר רישום 65. שר האוצר רשאי לקבוע הוראות משלימות לביצוע פרק זה וכן השאר בדבר חובותיו של אדם שרישומו בוטל או שונה והדרכים לגיבוי מס תשומות שטרם ניכה.

פרק י"א : פנקסים ודו"חות

ניהול פנקסים ורשומות 66. חייב במס ינהל פנקסים ורשומות בצורה ובדרך שקבע שר האוצר, דרך כלל או לסוגי עוסקים או חייבי מס.

דו"ח תקופתי 67. (א) חייב במס יגיש למנהל דו"ח לכל תקופה שקבע שר האוצר כתקופת דו"ח לחייבי מס דרך כלל או לסוגים (להלן – דו"ח תקופתי), ובלבד שמוסד כספי יגיש דו"חות נפרדים לגבי השכר ששילם ולגבי הרווח שהפיק, ותקופת הדו"ח לגבי הרווח תהיה שנת מס.

(ב) דו"ח תקופתי יוגש תוך חמישה עשר יום לאחר תקופת הדו"ח שבו, אף אם לא היו באותה תקופה עסקים או פעילות המחייבים בתשלום מס, זולת אם נפסקו כליל העסקים או הפעילות והחייב במס הודיע על כך למנהל בדרך שקבע שר האוצר.

(ג) המנהל רשאי לפטור זמנית חייב במס מהגשת דו"ח לתקופה ובתנאים שיקבע.

(ד) שר האוצר רשאי לפטור מחובת הגשת דו"ח תקופתי סוגי עוסקים שכל עסקם בעסקאות פטורות ממס או בעסקאות החייבות במס בשיעור אפס.

דו"ח ארעי 68. (א) חייב במס שאינו יודע את הנתונים שעליו לפרט בדו"ח, רשאי להגיש במקומו דו"ח ארעי, שבו יפרט במשוער את הנתונים שאינם ידועים לו.

(ב) לא יוגש דו"ח ארעי אם תוך השנה שקדמה לתחילת תקופתו הוגשו כבר לפחות שני דו"חות ארעיים, אלא אם המנהל אישר את הגשתו מטעמים מיוחדים.

(ג) הוגש דו"ח ארעי, יוגש הדו"ח התקופתי תוך שלושים יום לאחריו.

פרטי דו"ח של עוסק 69. (א) בדו"ח תקופתי של עוסק ייכללו סך כל העסקאות שהמועד להוצאת חשבוניות עליהן חל בתקופת הדו"ח, אף אם העוסק הופטר מהוצאת חשבוניות, וכן סך כל העסקאות שעליהן הוצאו החשבוניות מס אף אם המועד להוצאתן טרם הגיע, ובלבד שלא נכללו בדו"ח תקופתי קודם.

(ב) היו לעוסק עסקאות החייבות במס ועסקאות החייבות בשיעור אפס או פטורות – יפרט בנפרד את סך כל העסקאות מכל סוג ואת המס החל עליהן.

(ג) בדו"ח התקופתי יצוייגו בנפרד סך כל רכישותיו של העוסק, לרבות היבוא, וסך כל השירותים שקיבל, סכום מס התשומות הניתן לגיבוי שבחשבוניות מס שהוצאו לו כדין לפני תום תקופת הדו"ח, וכל פרט אחר שקבע שר האוצר.

דו"חות של מלכ"ר ומוסד כספי 70. בדו"ח תקופתי של מלכ"ר ייכללו סך כל השכר ששילם בתקופת הדו"ח, ובדו"חות התקופתיים של מוסד כספי ייכללו, באחד – סך כל השכר ששילם, ובשני – סך כל הרווחים שהפיק.

71. נשמטו מדו"ח תקופתי נתונים שהיו צריכים להיכלל בו, יגיש החייב במס דו"ח משלים לאותה תקופה ולא יצרפם לדו"ח אחר.

דרישת פרטים נוספים, דו"חות נוספים ואישור רואה חשבון

72. (א) המנהל רשאי לדרוש, דרך כלל או במיוחד או לסוגים, הגשת דו"חות נוספים על הדו"חות התקופתיים, הכל לתקופות ובמועדים שקבע, והגשת דו"ח שנתי מסכת וזו"ח על המלאי.

(ב) המנהל רשאי לדרוש מעוסק מורשה שהוא חבר-בני-אדם, דרך כלל או במיוחד או לסוגים, הגשת מאזנים וחשבונות התאמה לצרכי המס; כן רשאי הוא לדרוש מחבר-בני-אדם כאמור כי דו"ח שנתי מסכת, דו"ח תקופתי שבו נדרש החזר מס על פי סעיף 39 ודו"ח מסוג אחר שקבע שר האוצר יהיו מאושרים ומתואמים לצרכי מס בידי רואה חשבון.

(ג) בחבר-בני-אדם שהוא אגודה שיתופית המסונפת לברית פיקוח רשאי לנוא במקום רואה חשבון, כאמור בסעיף קטן (ב), פקיד ברית הפיקוח שגרשם כדין אצל רשם האגודות השיתופיות.

(ד) המנהל רשאי לדרוש ממיי שאישר דו"ח על פי סעיפים קטנים (ב) או (ג) לניסור לו ידיעות על הקף הבקורת שנערכה ועל ממצאיה.

דחיית המועד להגשת הדו"ח

73. המנהל רשאי לדחות את מועדי הגשתם של דו"חות, דרך כלל או במיוחד או לסוגים, ובלבד שדחיה לחייב בניס פלוני תיעשה רק מטעמים מיוחדים שיירשמו; נדחה וזמנעד להגשת דו"ח תקופתי, רשאי החייב במס להגיש דו"ח ארעי וסעיף 68 יחול בשינויים המחוייבים.

סירוב לקבל דו"ח

74. (א) המנהל רשאי לסרב לקבל דו"ח, אם החייב במס אינו מנהל חשבונות או מנהלם בטטיה מהותית מהוראות חוק זה או התקנות על פיו או אם המסמכים שעליהם מנוססים הפנקסים לא נשמרו בהתאם להוראות; סירב המנהל לקבל דו"ח יראו את החייב, לענין סעיף 76, כאילו לא הגיש דו"ח.

(ב) המנהל יודיע לחייב במס על הסירוב ויפרט את נימוקיו לסירוב.

(ג) החייב במס רשאי לערער על הסירוב לפני בית המשפט המחוזי או לערור עליו לפני ועדה לקבילות פנקסים שהוקמה על פי סעיף 127 (להלן – הוועדה לקבילות פנקסים). תוך חמישה עשר יום מקבלת ההודעה לפי סעיף קטן (ג).

(ד) הוגש ערעור או ערר, ינהג המנהל בדו"ח כאילו הוגש כדין כל עוד לא החליטו בית המשפט או הוועדה אחרת.

שמירת פנקסים וניסוחים

75. פנקסי חשבונות של חייב במס שיש לנזולם על פי חוק זה, המסמכים שעליהם הם מנוססים וחשבוניות הקניה שלו, יישמרו אצלו שבע שנים, או תקופה קצרה מזו שנקבעה דרך כלל או לסוגים, מיום הרישום האחרון בפנקס או מיום שהוצאה חשבונית הקניה, לפי המאוחר.

בדק י"ב: קביעה, שומה, השגה וערעור

קביעת מס

76. (א) לא הגיש חייב במס דו"ח תקופתי, ייקבע הנס שעליו לשלם בהתחשב בזקף עסקאותיו או פעילותו, ובאין נתונים – לפי המשוער (להלן – קביעת מס).

(ב) על קביעת מס אין להשיג או לערער, והיא תכתל מאליה אם יוגש הדו"ח התקופתי; אולם לגבי מי שטוען כי אינו בגדר החייבים בנס, יראו את הקביעה, לענין השגה וערעור, כשומה.

77. (א) הגיש חייב במס דרו"ח תקופתי ולדעת המנהל הדרו"ח איננו מלא או איננו בכון או שאיננו נתמך במסמכים או בפנקסי חשבונות כפי שנקבע, רשאי המנהל לשום לפי מיטב שפיטתו את המס המגיע או את מס התשומות של החייב במס (להלן – שומה).

שומה לפי מיטב השפיטה

(ב) השומה תהיה בתוך חמש שנים לאחר הגשת הדרו"ח, ואם הורשע החייב במס, או כופרה עבירתו, בשל מסירת ידיעות כוזבות בדרו"ח האמור או בשל מעשה אחר שיש בו כוונה להתחמק מתשלום מס המגיע לתקופת הדרו"ח האמור – תוך עשר שנים לאחר הגשת הדרו"ח.

(ג) הודעת השומה תפרט את נימוקי השומה.

קביעה ושומה למספר תקופות

78. קביעת מס או שומה ניתן לעשות גם לכמה תקופות דרו"ח, אף אם אינן רצופות.

תיקון שומה וקביעת מס

79. (א) נוכח המנהל שקביעת מס או שומה אינן נכונות רשאי הוא, ביזמתו או לבקשת הנישום, לתקן תוך חמש שנים מיום שנעשו.

(ב) לא התוקן קביעה או שומה כאמור בסעיף קטן (א) אם חלפו שבע שנים מהגשת הדרו"ח אלא אם הורשע החייב במס או עבירתו כופרה בשל מעשה שיש בו כוונה להתחמק מהשלום הניס המגיע לתקופת הדרו"ח האמור.

(ג) דין קביעה מתוקנת כדין קביעת מס, ודין תיקון שומה, לענין השגה וערעור – כדין שומה.

המצאת הודעה

80. הודעה על קביעת מס, על שומה או על תיקון תומצא להייב במס, ביד או בדואר רטוב.

שמירת אחריות

81. קביעת המס או השומה אינן גורעות מחובותיו של החייב במס או מאחריותו הפלילית.

השגה

82. (א) החולק על שומה רשאי להשיג עליה בכתב לפני המנהל, תוך שלושים יום לאחר שהומצאה לו הודעת השומה או תוך מועד מאוחר כזה שהתיר המנהל מטעמים מיוחדים.

(ב) הגיעו החייב במס והמנהל להסכם בדבר המס המגיע, תתוקן השומה לפי זה; לא הושג הסכם יחליט המנהל בהשגה, ורשאי הוא לקיים את השומה, להגדילה או להקטינה.

(ג) הודעה על הסכמת המנהל או על החלטתו בהשגה, ועל נימוקיה, תומצא לחייב במס.

(ד) לא החליט המנהל כאמור בסעיף קטן (ב) תוך שנה מיום הגשת ההשגה, יראו את ההשגה כאילו נהקבלה.

ערעור

83. (א) הרואה עצמו מקופח בהחלטת המנהל בהשגה רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי.

(ב) הערעור יידון בפני שופט יחיד והוא רשאי למנות לו יועצים מתוך רשימת יועצים שקבע שר המשפטים בהתייעצות עם שר האוצר; היועץ יסייע לשופט בכירור הערעור בשעת שמיעתו, אך לא יטול חלק בפסק הדין.

(ג) הערעור יישמע בדלתיים סגורות, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת לפי בקשת המערער.

(ד) חובת הראיה היא על המערער, אם הדרו"ח אינו נתמך בפנקסי חשבונות שנוהלו

כדין.

(ה) בית המשפט יאשר, יפחית, יגדיל או יבטל את השומה, או יפסוק באופן אחר כפי שיראה לנכון.

84. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר דרך הגשת ערעור וסדרי הדין בו ובדבר אגרות, הוצאות, דמי בטלה לעדים ושכר יועצים.

85. אין להשיג או לערער לפי פרק זה אלא אם שולם המס שאינו שנוי במחלוקת.

86. חולק אדם על החיוב במס ביכוא טובין, יחולו הוראות סעיף 154(א) ו-(ב) לפקודת המכס, כשינויים המחויבים.

87. נתברר בהליכים על פי פרק זה כי מס שולם ביתר, יוחזר העודף תוך חודש לאחר גמר ההליכים, במידה שלא נוכה כמס תשומות.

פרק י"ג: מועד התשלום

88. (א) חייב במס ישלם את המס המגיע לתקופת הדו"ח, בין על פי הדו"ח התקופתי ובין על פי הדו"ח הארעי, עם הגשתם.

(ב) היה סכום המס ששולם על פי דו"ח ארעי גבוה מסכום המס המתחייב מהדו"ח התקופתי שהוגש לאחר מכן, יוחזר העודף תוך חודש ימים מיום הגשת הדו"ח התקופתי.

89. המס על יכוא טובין ישולם בעת התרת רשימון היכוא לצריכה בארץ.

90. המס המגיע על פי קביעת מס, על פי שומה או על פי תיקונן ישולם תוך חודש מיום שהומצאה לחייב במס ההודעה עליהם; הוא הדין לגבי יתרת מס כתוצאה מהחלטה בהשגה או מפסק-דין.

91. הוגשו השגה או ערעור, רשאי המשיג או המערער שלא לשלם את המס השנוי במחלוקת.

92. שר האוצר רשאי לקבוע חובת תשלום מקדמות על חשבון המס שחייב בו מוסד כספי בשל רווחיו.

פרק י"ד: גבייה, קנסות וריבית

93. בפרק זה —

"מדד" — מדד המחירים לצרכן המתפרסם מדי פעם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; "הפרשי הצמדה" — תוספת לסכום החוב לפי שיעור העליה של המדד;

"הפרשי הצמדה וריבית" — הפרשי הצמדה בתוספת של 4% לשנה על הסכום המוצמד, או ריבית של 15% לשנה או בשיעור גבוה יותר שקבע שר האוצר לאותה תקופה, על הסכום שמדובר בו, לפי הגבוה יותר.

94. לא הגיש החייב במס דו"ח תקופתי במועד שנקבע לכך, ואף לא הגיש דו"ח ארעי כשהיה רשאי לעשות כן יהא חייב בקנס פיגורים של 100 לירות לכל שבועיים או לחלק מהם.

95. (א) לא ניהל החייב במס פנקסי חשבונות או רשומות כפי שנקבע, או שניהלם בסטייה מהותית מהוראות חוק זה או התקנות על פיו, רשאי המנהל להטיל קנס של 1% מסך כל

מחיר עסקאותיו או מסך כל השכר והריווח, לפי הענין, לכל התקופה שבה לא נוהלו הפנקסים או הרשומות כפי שנקבע, ובלבד שהקנס לא יפחת מ-150 לירות לחודש.

(ב) על החלטת המנהל לפי סעיף קטן (א) רשאי החייב במס להגיש ערעור לפני בית המשפט המחוזי או לרר לפני הועדה לקבילות פנקסים שהוקמה על פי סעיף 127, תוך שלושים יום מיום שהודע לו על ההחלטה.

(ג) הגשת ערעור או ערר אינה דוחה את תשלום הקנס אלא אם החליטה הועדה אחרת.

96. לא שולם מס במועד שנקבע לכך, ייווסף עליו, בנוסף לריבית והפרשי הצמדה וריבית על פי סעיף 97, קנס פיגורים $\frac{1}{4}$ % מסכום החוב שבפיגור לכל שבוע או חלק ממנו בשל תקופת פיגור שעד ששה חדשים ו- $\frac{1}{2}$ % לכל שבוע או חלק ממנו בשל תקופת פיגור שלאחר ששה חדשים.
97. לא שולם מס במועד שנקבע לכך או דחה המנהל תשלום ייווספו עליו לתקופת הפיגור או הדחיה, מתום המועד לתשלום ועד ששה חדשים מתומו – ריבית בשיעור 15% או בשיעור גבוה יותר שקבע שר האוצר, ומאותו מועד – הפרשי הצמדה וריבית.
98. (א) מס המגיע על פי דו"ח תקופתי שהוגש כאמור בסעיף 68(ג) ייווספו עליו, החל מחמישה עשר יום מתום תקופת הדיווח, ריבית והפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיף 97. (ב) מס המגיע בנסיבות האמורות בסעיף 90, ייווספו עליו, החל מתום המועד להגשת הדו"ח התקופתי שאליו מתייחס המס, קנס, ריבית והפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיפים 96 ו-97.
99. הופעלו הליכי גביה, ייווספו על החוב גם ההוצאות הכרוכות בדרישת התשלום ובגבייתו, בעיקול טובין ושמירתם וכיוצא באלה, הכל בסכום שקבע שר האוצר.
100. המנהל רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לוותר על קנס, ריבית, הפרשי הצמדה וריבית והוצאות, או להפחיתם, ורשאי הוא להמיר קנס על פי סעיפים 96 ו-98(ב) בריבית והפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיף 97.
101. הקנס, הריבית, הפרשי הצמדה וריבית, כפל המס או הוצאות לפי פרק זה ישולמו תוך הודש לאחר המצאת ההודעה על החיוב בהם.
102. פקודת המסים (גביה) ¹¹ תחול על גביית המגיע לאוצר המדינה לפי חוק זה וניתן לגבותו גם בדרך חובענה אזרחית.
103. השלומיו של החייב במס ייווספו לחשבון חובותיו לפי חוק זה, לפי סדר היווצרם.
104. הוראות פרק זה אינן גורעות מאחריותו הפלילית של החייב במס.
105. הזכאי להחזר עודף לפי סעיפים 39, 87 או 88 (ב) ולא הוחזר לו תוך התקופה שנקבעה בהט, תשלום לו ריבית והפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיף 97 מיום הגשת הדו"ח אם הוא זכאי להחזר על פי סעיף 39, ומיום התשלום אם הוא זכאי להחזר על פי סעיפים 87 או 88 (ב).

¹¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

106. ריבית והפרשי הצמדה וריבית ששולמו בשל המס שהתחייב בו חייב במס, למעט חייב במס שחייב לנהל פנקסי חשבוניות ולא ניהלם או שניהלם בסטייה מהותית מהוראות חוק זה או מהתקנות על פיו, יוכרו כהוצאה לענין פקודת מס הכנסה.

פרק ט"ו: סמכויות לביצוע

107. (א) הנהלת המס תהיה בידי המנהל ורשאי הוא לאצול מסמכויותיו פרט לסמכויות מכוח סעיפים 30, 61, 109, 112 (א) (1) ו-140.

הנהלת המס
ואצילת סמכויות

(ב) שר האוצר רשאי להטיל על נציג מס הכנסה את הנהלת המס לענין מוסדות כספיים ומלכ"רים, ומשעשה כן יהיו לנציג סמכויות המנהל לענין זה, למעט הסמכויות לפי סעיפים 58 ו-61.

(ג) אצילת סמכויות על פי סעיפים 77, 79, 82, 95, 108 (ב), 112 (א) (2), 113, 114 או 115 טעונה פרסום ברשומות.

108. (א) כדי להבטיח ביצועו של חוק זה או התקנות על פיו רשאי המנהל –
(1) לדרוש מכל אדם למסור לו ידיעות הנוגעות לענין ולאפשר לו לעיין במסמכים ובדוגמאות הנוגעים לענין ולצלמם;
(2) לדרוש מהחייב במס למסור לו מסמכים, דוגמאות וידיעות הנוגעים לענין, לרבות סימני זיהוי שנמסרו לו מאת המנהל.

דרישת מסמכים,
דוגמאות וידיעות

(ב) צילום של מסמך או דוגמה כאמור, שיש על גביו אישור המנהל והחייב במס או בא-כוחו שהוא מתאים למקור, יראו אותו לכל דבר וענין כאילו הוא המקור.

109. (א) כדי להבטיח ביצועו של חוק זה או התקנות לפיו רשאי מי שהמנהל הסמיכו לכך –

סמכויות חיפוש
וחביסה

(1) להיכנס לכל מקום שאינו בית מגורים בלבד, ולענין עסקת מקרקעין – גם לבית מגורים שהוא נושא העסקה, ובלבד שאם גרים באותו בית לא ייכנס אלא באישור בכתב מאת המנהל ולאחר שניתנה הודעה עשרים וארבע שעות מראש, אולם כניסה למיתקן שטר הבטחון קבע שהוא מיתקן בטחוני טעונה אישור שר הבטחון או מי שהוא הסמיכו;

(2) לתפוס מידי עוסק טובין (בפרק זה להלן – לרבות כלי הובלה שלהם, פנקסים ומסמכים אחרים), אם יש חשד שנעברה בהם או לגביהם עבירה או שהם עשויים לשמש ראיה לביצועה; אך לא ייתפס כלי הובלה ששימש להובלת טובין כאמור אלא אם בעל הכלי או מי שהכלי בשימוש הקבוע חשוד בביצוע העבירה או בידיעה מוקדמת על ביצועה;

(3) לחקור כל אדם.

(ב) מי שהוסמך לענין סעיף קטן (א), יהיו לו סמכויות של שוטר למניעת עבירות או לגילויין וסמכויות של קצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)¹², וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשם.

¹² חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.

110. על אף האמור בסעיף 109 (א) (3) ובלי לגרוע מהוראות כל דין בדבר ראיות חסויות, המנהל או מי שהוא הסמיך לא יחקור מיזמתו את בן-זוגו של החייב במס, ילדיו או הוריו.

111. (א) נתפסו טובין לפי סעיף 109, רשאי המנהל להעבירם למקום שיוורה או, בהסכמת המחזיק בהם, לעכבם ביד המחזיק כנגד ערובה להנחת דעתו של המנהל או ללא ערובה.

(ב) עוכבו טובין ביד המחזיק כאמור בסעיף קטן (א), חייב הוא להמציאם לפי דרישת המנהל; לא עשה כן או המציאם כשהם ניוזקים, ייאשם בעבירה על חוק זה זולת אם הוכיח שהטובין נעלמו או ניוזקו מסיבות שלא היתה לו שליטה עליהן.

(ג) נתפסו טובין שהם בעלי חיים או מצרך העלול להתקלקל, רשאי בית משפט וזש"ר, על פי בקשת המנהל, לצוות שהטובין יימכרו במכרז פומבי או במחיר המקובל באותו יום, ולענין יתר הוראות סעיף זה יראו את דמי המכר כאילו היו התפוס.

(ד) נתפסו טובין ואין המנהל יודע מי בעל הטובין או את מענו של האדם שממנו נרפסו, ירפס המנהל הודעה על כך ברשומות, ואם לא תבע אותם אדם תוך שלושה חדשים מיום פרסום ההודעה, יחולטו הטובין.

(ה) נתפסו טובין לפי סעיף 109, ותוך ששה חדשים מיום התפיסה לא הוגשה לבית המשפט קובלנה על עבירה על חוק זה שבגללה נתפסו, ולא כופרה העבירה, יוחזרו למי שנתפסו נזוגו; בית משפט השלום רשאי, לפי בקשת המנהל, להאריך את התקופה כששה חדשים נוספים.

(ו) כופרה עבירתו של אדם לגבי טובין שנתפסו לפי סעיף 109, רשאי המנהל לחולטם.

(ז) הודיע אדם בעבירה אשר בשלה נתפסו הטובין, יחולטו הטובין, זולת אם בית המשפט הורה אחרת; זוכה האדם, יוחזרו הטובין למי שמידו נתפסו או לאדם אחר שעליו הורה בית המשפט; אולם רשאי בית המשפט להורות כי למרות הזיכוי יחולטו הטובין.

(ח) טובין יחולטו, רשאי המנהל להחזירם למי שממנו נתפסו או לבעלם תמורת השלום הטורי.

(ט) מסנך או פנקס שנתפסו והם דרושים למי שממנו נתפסו או לאדם אחר למילוי חובה שבדין, רשאים הם לעיין בהם או לצלמם, והמנהל רשאי לפי בקשתם להחזירם להם ורשאי הוא להתנות את ההחזרה במסירת צילומם למנהל; הוראות סעיף 108 (ב) יחולו על הצילום.

112. (א) נוכח המנהל כי עוסק אינו נותן דו"ח כדין על כל עסקאותיו, או לא שילם את המס המתחייב מדו"ח שהגיש, או לא הגיש במשך השנה שחלפה יותר משני דו"חות לפי סעיף 67, או שעבר עבירה בכוונה להתחמק מתשלום מס, רשאי הוא –

(1) לדרוש מהעוסק כי יתן ערובה, להנחת דעתו, לתשלום כל חוב ולקיום הוראות חוק זה, ואם לא נתן ערובה במועד שקבע המנהל – לאסור עליו את המשך עיסוקו עד להמצאת הערובה;

(2) לאסור עליו העברת טובין או מתן שירותים, במהלך עיסוקו, בטרם יסמן המנהל את החשבונית, את תעודת המשלוח או מסמך אחר, כפי שיקבע המנהל.

(ב) החלטת המנהל לאסור את המשך העיסוק או העברת טובין או מתן שירותים תיכנס לתקפה כתום חמישה-עשר יום מיום שהומצאה לעוסק.

(ג) על החלטת המנהל כאמור ניתן לערער לפני בית המשפט המהוזי; הגשת הערעור תעכב את ביצוע ההחלטה כל עוד לא החליט בית המשפט אחרת.

איסור הוצאת
חשבונית מס

113. (א) מי שאינו מנהל פנקסים או שהוא מנהלם בסטיה מהותית מהוראות חוק זה והתקנות על פיו, יתרה בו המנהל ויפרט בהתראה את הפגם; לא תוקן הפגם תוך חודש מיום שהומצאה ההתראה, רשאי המנהל לאסור עליו להוציא חשבוניות מס.

(ב) החייב במס רשאי, על התראת המנהל או לפי בחירתו על ההחלטה לאסור הוצאת חשבוניות מס, לערער לפני בית המשפט המחוזי או לערור לפני הועדה לקבילות פנקסים.

(ג) הערעור או הערר יוגשו תוך חמישה עשר יום מיום שהומצאה ההתראה או ההודעה על האיסור והגשתם לא תעכב את ביצועה של החלטת המנהל, אלא אם החליטו בית המשפט או הועדה אחרת.

114. המנהל רשאי לעכב סילוק טובין של החייב במס מפיקוח רשות המכס עד לתשלום כל חוב המגיע ממנו על פי חוק זה או עד להגשת הדו"חות שהוא חייב בהם.

עיכוב טובין
ברשות המכס

115. (א) נדרש חייב במס העומד לעזוב את הארץ לשלם את המס המגיע ממנו או לתת ערובה לתשלומו או להגיש דו"ח תקופתי מיוחד, ולא עשה כן, רשאי בית משפט השלום במקום מושבו או במקום עסקו של החייב, על פי בקשת המנהל, להורות על עיכוב יציאתו מהארץ עד למילוי תנאים שקבע.

עיכוב יציאה
ניהאץ

(ב) היה החייב במס חברת מעטים כאמור בסעיף 76 לפקודת מס הכנסה, ניתן להורות כאמור בסעיף קטן (א) על עיכוב יציאתו מהארץ של כל מנהל פעיל בחברה או מנהל עסקים או חבר המחזיק מניות המזכות אותו לפחות ב-26% מכוח ההצבעה בה או לפחות ב-26% מהונה במקרה של פירוק.

116. (א) המנהל רשאי להאריך כל מועד שנקבע בחוק זה או בתקנות על פיו לעשיית דבר, למעט מועד הגשת ערעור או ערר, ורשאי הוא לקבוע שהחוב ישולם לשיעורין; התיר כך והחייב במס לא עמד בתשלום אחד במועד שנקבע לו, רשאי המנהל לדרוש את תשלומה של יתרת החוב מיד.

דיוויית מועדים

(ב) המנהל רשאי להתנות הארכת מועדים כאמור בסעיף קטן (א) במתן ערובות להנחת דעתו לתשלום כל חוב או לביצוע כל פעולה שמועד עשייתה נדחה.

פרק ט"ז: עונשין

117. (א) מי שהפר כמפורט להלן הוראה מהוראות חוק זה או התקנות על פיו, דינו – מאסר שנה או קנס 20,000 לירות או פי שלושה מטובת ההנאה שהשיג או שנתכוון להשיג, הכל לפי הסכום הגדול:

עבירות

(1) סירב או נמנע למסור ידיעה, מסמך, פנקס או דוגמה שהוא חייב למסרם, לאחר שנדרש לעשות כן;

(2) סירב או נמנע להתייצב לחקירה לאחר שנדרש לעשות כן;

(3) מסר ידיעה לא נכונה או לא מדוייקת בלא הסבר סביר או שמסר דו"ח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור;

(4) לא עשה את המוטל עליו לענין רישומו;

(5) הוציא חשבונית מס בלי שהיה זכאי לעשות כן או לאחר שנאסר עליו לעשות כן;

(6) לא הגיש במועד דו"ח שנדרש להגישו;

(7) לא ניהל פנקסי חשבונות או רשומות אחרות שהיה עליו לנהל, או נקבע בקביעה סופית על פי סעיפים 95 או 113 שניהלם בסטייה מהותית מן ההוראות;

(8) החזיק בסימני זיהוי שקיבל שלא מהמנהל או השתמש בהם לאחר שנאסר עליו להשתמש בהם;

(9) בהיותו עוסק מסר שלא כדין לאדם אחר טובין שיבואם או מכירתם פטורים בתנאי שימשו אותו בלבד;

(10) הוביל ביודעין טובין שאין עמם תעודת משלוח או חשבונית;

(11) הפריע לאדם לבצע את המוטל עליו מכוח חוק זה או מנע זאת ממנו.

(ב) עבר אדם עבירה מן המפורטות בסעיף קטן (א) מתוך כוונה להתחמק מתשלום מס, או עשה מעשה אחר מתוך כוונה כאמור או עבר עבירה מן המפורטות להלן, או הפר כמפורט להלן הוראה מהוראות חוק זה או התקנות על פיו בכוונה כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס 100,000 לירות, או פי שלושה מסכום המס שמתשלמו התחמק או התכוון להתחמק או מטובת ההנאה שהשיג או שנתכוון להשיג, הכל לפי הסכום הגדול:

(1) הסתיר, השמיד או שינה פנקס או מסמך אחר שנדרש לנהלו או למסרו;

(2) הנטיף לנהל עסקאות לאחר שנאסר עליו לעשות זאת או לפני שמילא את התנאים להמשך עיסוקו;

(3) הוציא חשבונית מס בלי שעשה או התחייב לעשות עסקה שלגביה הוציא את החשבונית;

(4) ניכה ביודעין מס תשומות בלי שיש לו חשבונית מס לגביו.

(ג) הורשיע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (ב) תוך שלוש שנים לאחר שנידון על עבירה כאמור, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש אחר, לאסור עליו להמשיך בעיסוקו הקופה שיקבע.

עבירה שלא נקבע לה עונש

118. מי שהפר הוראה מהוראות חוק זה ולא נקבע להפרה עונש, או הפר הוראה בתקנות על פיו כשנאמר בתקנות שההפרה היא עבירה, דינו – מאסר שלושה חדשים או קנס 5,000 לירות.

עבירה של חבר בני אדם

119. נעברה עבירה לפי חוק זה או תקנות לפיו בידי חברי בני-אדם, מואגד או בלתי מואגד, יהיה אשם גם כל מי שבעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, מזכיר, נאמן, בא-כוח, יו"תק פעיל, חשב, מנהל חשבונות או כל פקיד אחראי אחר, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות החוק.

אחריות למעשי עובד

120. נעברה עבירה לפי חוק זה או תקנות לפיו במהלך עסקו או פעילותו של חייב מס בידי פקיד, פועל או שלוח, יואשם גם החייב במס, זולת אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות החוק.

כופר כסף

121. (א) עבר אדם עבירה לפי חוק זה או התקנות לפיו או נחשד בה, רשאי המנהל, בהסכמת אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף בסכום שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שניתן להטיל בשל אותה עבירה, ומשעשה כן יופסק כל הליך משפטי לענין העבירה; אולם אם

הוגש כתב אישום אין לקחת כופר כסף אלא אם היועץ המשפטי לממשלה ציווה על עיכוב הליכי המשפט.

(ב) המנהל רשאי להתנות כופר כסף במתן התחייבות להימנע מעבירה תוך תקופה שיקבע ושלא תעלה על שלוש שנים; ההתחייבות תהיה ערובה שלא תעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטיל בשל העבירה שכופרה ותהיה בערבות צד שלישי או בלי ערבות, כפי שיקבע המנהל.

(ג) הורשע אדם בעבירה שהתחייב לפי סעיף קטן (ב) להימנע ממנה, תיגבה הערובה כחוב לפי חוק זה.

122. (א) נוכח המנהל שאדם עבר עבירה לפי חוק זה או תקנות לפיו – למעט עבירות שחלות עליהן הוראות סעיפים 94, 95 או 96 – ללא כוונת התחמקות מתשלום מס, או תוך כוונה להתחמק מתשלום מס, שסכומו אינו עולה על 5,000 לירות, רשאי הוא להטיל קנס מנהלי בסכום 250 לירות או בסכום שמתשלומו התכוון האדם להתחמק, ובלכד שהקנס לא יעלה על 1,500 לירות.

(ב) על הטלת קנס לפי סעיף זה תומצא הודעה והקנס ישולם תוך ארבעה עשר יום לאחר המצאתה.

(ג) על הטלת קנס ניתן לערער לפני בית משפט השלום שבתחום שיפוטו נעברה העבירה, תוך שלושים יום לאחר המצאת ההודעה על הטלת הקנס.

(ד) שולם הקנס ולא הוגש ערעור עליו או שהערעור נדחה, יראו כאילו כופרה העבירה, חוץ מלענין סעיף 111 (ו).

(ה) החלטת בית המשפט בערעור דינה, לענין הערעור עליה, כדין פסק דין בפלילים.

123. הורשע אדם, או שילם כופר או קנס מנהלי, אין בכך כדי לפטרו מחובותיו על פי חוק זה והתקנות לפיו.

124. חילוט על פי חוק זה אינו במקום עונש או קנס או כופר כי אם בנוסף עליהם.

פרק י"ז: הוראות שונות

125. שר האוצר רשאי לשנות את הסכומים הקבועים בסעיפים 94, 95 ו-122.

126. (א) הסכומים שנקבעו בסעיפים 31 (3) ו-35 או לפיהם יותאמו ב-1 באפריל של כל שנה לעליית מדד המחירים לצרכן שנתפרסם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ליום ה-15 במרס שקדם לו; הסכומים המותאמים כאמור יעוגלו לאלף הלירות הקרובות.

(ב) השתמש שר האוצר בסמכותו לפי סעיפים 31 (3) או 35 תוך ששה חדשים שקדמו ל-1 באפריל של שנה פלונית, לא תיעשה התאמה כאמור בסעיף קטן (א) לאותה שנה.

127. (א) שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, ימנה אנשים שמהם ירכיב המנהל ועדות לקבילות פנקסי חשבונות.

(ב) כל ועדה כאמור תהיה של שלושה חברים: היושב ראש שלה יהיה איש ציבור מומחה בחשבונאות, ושני החברים האחרים יהיו רואי חשבון, ובלכד שלא יותר מאחד מהם יהיה עובד המדינה או עובד מוסד ממלכתי.

קנס מנהלי

אין בהרשעה לפטור מחובות אחרות

חילוט נוסף על ענשים אחרים

כביעות לשנות סכומים

הצמדה

ועדה לקבילות פנקסים

(ג) הודעה על מינויים כאמור תפורסם ברשומות.

(ד) בדונה בערר רשאית הועדה –

(1) לקבוע כי החייב במס אינו מנהל פנקסים או מנהלם בסטיה מהותית מהוראות חוק זה והתקנות על פיו;

(2) לקבוע כי החייב במס מנהל פנקסים או כי הסטיה בהם אינה מהותית.

(ה) החלטתה של הועדה בערר תהא סופית, אולם רשאית היא להביא שאלה משפטית לחוות דעתו של בית המשפט המחוזי.

(ו) הועדה מוסמכת לאסוף ראיות לשם הפעלת סמכויותיה על פי חוק זה.

(ז) הועדה רשאית לפסוק בדבר הוצאות הערר, לרבות שכר טרחה של נציג החייב במס, הוצאות נסיעה ושכר בטלה של עדים.

(ח) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר –

(1) נהלי זימון ועדות הערר;

(2) סדרי הדין בועדה;

(3) האגרות שישולמו בשל ההליכים לפני הועדה;

(4) שכר חברי ועדה.

שותפות בעסקה
משותפת

128. (א) עסקה שעשה שותף במהלך עסקי השותפות – יראוה כאילו עשתה אותה השותפות, אם לא זוכח להנחת דעתו של המנהל היפוכו של דבר.

(ב) הוקמה שותפות לביצוע עסקה פלונית, או נעשתה עסקה בידי כמה עוסקים במשותף, לא יראו אותה כעסקה של שותפות אלא כשל כל שותף או עוסק לחוד, לפי חלקו, זולת אם ביקשו השותפים להירשם כעוסק אחד.

(ג) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות בדבר רישום, מתן דו"ח, ניכויים והוצאת חשבוניות בעסקאות כאמור בסעיף קטן (ב), אף בסטיה מהוראות חוק זה.

(ד) לא קיבל המנהל ראיה שהוגשה לו לענין סעיף קטן (א) ושאי השותף או השותפות לערער לפני בית המשפט המחוזי.

תעודת משלוח

129. טובין שאין עמם חשבונית או תעודות משלוח, לא יובלו בכלי הובלה של העוסק שעשה בהם עסקה או בכלי הובלה של עוסק שעיסוקו הובלת טובין, אלא אם הופטר העוסק מקיום חובה זו בתקנות או על פי הוראת המנהל בתנאים שקבע.

סימני זיהוי

130. שר האוצר רשאי לקבוע חובה לסמן טובין מסוג מסויים בסימני זיהוי שיקבע ואת דרך השימוש בהם, ורשאי הוא לפטור עוסק מחובת סימון טובין במהלך עסקו.

הצגת מחיר תכלול
הודעה על המס

131. עוסק המציג ברבים או מפרסם בכל דרך שהיא מחירו של נכס או שירות, יציין אם המהיר כולל מס וזאם לאו.

132. הנועץ ששילם נכס או שהגיש דו"ח, או שנמס נוכה על פי חשבונית מס – עליו הראיה.

חוקת מכירה

133. עוסק שמסר במהלך עסקו נכס של עסקו לאחר, למעט מסירה לשם מכירה במשגור, יראוהו כאילו מכר אותו אם לא הוכח היפוכו של דבר.

134. הודעה, דרישה, קביעת מס, שומה או מסמך אחר המוצאים על פי חוק זה, כששמו או תארו של המוציא מצויינים בהם, אינם טעונים חתימת ידו.	פטור מחתימה
135. כל פעולה שנעשתה לפי חוק זה לא ייגרע תקפה מחמת פגם בצורה, טעות או השמטה שחלו בה, אם אין בהם כדי לפגוע בעיקר או להטעות.	פגם בפעולה אינו פוסלה
136. המנהל רשאי לדרוש כי מכירת מקרקעין הטעונה רישום בפנקסי המקרקעין או סוג מכירות כאמור לא יירשמו אלא אם בידי הקונה חשבונית מס בשל אותה מכירה או אם הומצא אישור מהמנהל ששולם הנס המגיע בשל אותה מכירה או שניתנה לו ערובה לתשלום המס במועדו.	רישום בפנקסי המקרקעין
137. חייב במס יודיע למנהל, בדרך ובמועד שנקבעו, על כל שינוי שחל כבעלות על העסק או המוסד, בעסקיו, בפעילותו ובכל פרט אחר שקבע השר.	הודעה על שינויים
138. (א) המנהל רשאי להתעלם מעסקה אם הוא סבור שהיא מלאכותית או בדויה או שאחת ממטרותיה העיקריות היא הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות. (ב) על החלטת המנהל על פי סעיף קטן (א) ניתן לערער לפני בית המשפט המהורי.	עסקה מלאכותית או בדויה
139. כל סכום הנקוב בדו"ח לפי חוק זה יעוגל ללירה השלמה הקרובה ביותר וסכום של חצי לירה יעוגל כלפי מעלה.	עיגול סכומים
140. המנהל רשאי לקבוע טפסים הדרושים לביצוע חוק זה וצורתם של פנקסי ההחשבות ורשומות אחרות שחייב במס חייב לנהלם, ורשאי הוא להורות על שימוש בטפסים, פנקסים או רשומות כאמור.	טפסים
141. (א) מסמך שיש להמציאו לענין חוק זה ולא נקבעה דרך המצאתו, ניתן להמציאו ביד או לשלחו בדואר. (ב) נשלח מסמך בדואר, רואים אותו כאילו הומצא לנמען ביום התמידי לאחר שנשלח, אף אם סירב הנמען לקבלו.	המצאת מסמכים
(ג) מסמך המיועד לשותפות, למעט שותפות כאמור בסעיף 128 (ב), והומצא לאחד השותפים, רואים אותו כאילו הומצא לכל השותפים. 142. (א) לא יגלה אדם ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצוע חוק זה, אלא אם — (1) שר האוצר התיר לגלותה; (2) נדרש לגלותה בהליך משפטי על פי חוק זה או חוק מסים כמשמעותו בהוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), תשכ"ז—1967, 13.	סודיות
(ב) הגיעה לאדם ידיעה על פי סעיף קטן (א), יראוהו כמי שקיבל אותה אגב ביצוע חוק זה. (ג) גילה אדם שלא כדין ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצועו של חוק זה, דינו — מאסר שנה או קנס 20.000 לירות.	
143. הוראות סעיפים 235א עד 235ד לפקודת מס הכנסה יחולו על דרישת ידיעות ומסמכים על פי חוק זה.	דרישת מסמכים וטענת חסיון

13 ס"ח תשכ"ז, עמ' 136.

144. הוראות סעיפים 63, 64, 80, 82 עד 88, 92, 93, 104, 128, 141, 150, 170 ו-171 תחולת הוראות מפקודת המכס לפקודת המכס יחולו לענין המס על יבוא טובין.

145. (א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע כי על גביית מס, שהנהלתו הוטלה על פי סעיף 107 על נציב מס הכנסה, יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות פקודת מס הכנסה לענין שומה, השגה, ערר, גביה, ריבית וקנסות או לחלק מן הענינים האלה.

(ג) תקנות שר האוצר, למעט תקנות לפי סעיפים 2, 4, 48, 49, 127 ו-142, וכן תקנות המנהל לפי סעיפים 47 (ב), 72 (א), 72 (ב) רישה ו-73 כשהן דרך כלל או לסוגים, טעונות אישור ועדת הכספים של הכנסת, ותקנות לפי סעיף 140 יובאו לידיעתה.

146. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי דין בהליכים לפי חוק זה וכן תקנות בדבר אגרות, הוצאות ודמי בטלה לעדים בהליכים אלה.

פרק י"ח : תחילה והוראות מעבר

147. (א) תחילתו של חוק זה תהיה ביום שיקבע שר האוצר ורשאי הוא לקבוע מועדים שונים לסוגים שונים של חייבי מס שלא יהיו מאוחרים מתום שנה מיום פרסום חוק זה ברשומות; לחייבי מס שלגביהם לא קבע שר האוצר מועד לתחילת המס יהא המועד בתום שנה מיום פרסום חוק זה ברשומות.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) ההוראות בדבר רישומם של חייבי מס ונציגייהם תחילתן מיום פרסומו של החוק.

148. על מכירת טובין שהוסכם עליה לפני תחילתו של חוק זה יחולו הוראות אלה:

(1) נמסרו הטובין לקונה לפני תחילת החוק – יהיו פטורים ממס;

(2) לא נמסרו הטובין לקונה לפני תחילת החוק – יחולו חובת תשלום מס, חובת הוצאת חשבונית וכל החובות האחרות.

149. עסקת מקרקעין ומתן שירותים שהתחילו בהם וטרם נסתיימו לפני תחילתו של חוק זה, יחוייב במס כל הלק של תמורתם ששולם לאחר תחילת החוק, ובלבד שדירת מגורים תחוייב בשיעור אפס אם נתמלאו בה שתי אלה:

(1) הסכם המכר נחתם לפני כ"ב בסיון תשל"ה (1 ביוני 1975) ובוייל כדין תוך שלושים יום לאחר חתימתו;

(2) שולמו בעדה לפני כ"ב בסיון תשל"ה (1 ביוני 1975) 15% לפחות מהמחיר שהיה נקוב בהסכם בעת חתימתו.

150. טובין שיובאו לפני תחילתו של חוק זה וטרם הותר לגביהם רשימון לצריכה בארץ, יחוייבו במס כאילו יובאו לאחר תחילתו של חוק זה.

151. הופחת או בוטל מס קניה בעקבות הנהגת מס ערך מוסף כולו או מקצתו, רשאי שר האוצר לקבוע בתקנות הוראות בדבר החזר מס קניה, כולו או מקצתו, ששולם לפני תחילתו של חוק זה.

יהושע רבינוביץ
שר האוצר

יצחק רבין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

חוק עידוד התעשייה (מסים) (תיקון מס' 5), תשל"ו-1975 *

1. במקום סעיפים 6 ו-7 לחוק עידוד התעשייה (מסים), תשכ"ט-1969: (להלן - החוק העיקרי), יבוא:

החלפת סעיפים
7 ו-6

6. חברה תעשייתית שרכשה נכס עסקי ביום כ"ב בחשוון תשל"ה (10 בנובמבר 1974) (להלן - יום הפיחות השלישי) או לפניו, תהיה זכאית בשל אותו נכס, החל משנת המס 1968, נוסף לפחת המגיע לה לפי סעיף 21 לפקודה או סעיף 2 לחוק זה או סעיף 7(א) לחוק עידוד התעשייה (מסים) (תיקון מס' 4), תשל"ה-1975, לפי הענין (להלן - הפחת הרגיל), לניכוי כמפורט בסעיפים 7, 8 ו-10, והכל בכפוף להוראות סעיף 15(א).

"זכות לניכוי
נוסף

7. נרכש נכס עסקי על ידי החברה או מטעמה בדולרים של ארצות הברית של אמריקה (להלן - דולרים), ייקבע הניכוי הנוסף כולקמן:

ניכוי נוסף
אם הנכס
נרכש בדולרים

(1) לגבי שנות המס 1968 עד 1971, בשל נכסים שנרכשו לפני יום ט"ז בחשוון תשכ"ח (19 בנובמבר 1967) (להלן - יום הפיחות הראשון), יהיה הניכוי הנוסף הסכום שבו עורף הפחת שהיתה זכאית לגכות - בעד אותו נכס באותה שנה, אילו נקבע המחיר המקורי של הנכס בלירות - לפי שער החליפין של 3.50 לירות לכל דולר ממחיר הרכישה - על הפחת הרגיל שהיא היתה זכאית לנכותו לפי שער החליפין של 3 לירות לכל דולר ממחיר הרכישה;

(2) לגבי שנות המס 1972 עד 1974, בשל נכסים שנרכשו לפני יום ל' באב תשל"א (21 באוגוסט 1971), יהיה הניכוי הנוסף הסכום שבו עורף הפחת שהיתה זכאית לנכות - בעד אותו נכס באותה שנה, אילו נקבע המחיר המקורי של הנכס בלירות - לפי שער החליפין של 4.20 לירות לכל דולר ממחיר הרכישה, על הפחת הרגיל;

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו בטבת תשל"ו (30 בדצמבר 1975); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1206, תשל"ה עמ' 459.

1 ס"ח תשכ"ט, עמ' 232; תשל"ל, עמ' 152; תשל"ד, עמ' 68, עמ' 76; תשל"ה, עמ' 164.
2 ס"ח תשל"ה, עמ' 164.